

Inhoud

Vereniging

De Nieuwjaarsreceptie	2
Aankondigingen	15 t/m 17
Lezersreactie golfbreker Klintholm	35
Nieuwe leden	35
Nieuw thema fotowedstrijd	35
Zoomsessies op Website	35
Winnende foto Ineke Berkel	36

Techniek

De saildrive: zelf de manchet vervangen en onderhoud doen	3 t/m 5
---	---------

5 jaar Verre Ligplaatsen	6 t/m 10
---------------------------------	----------

Belangenbehartiging voor en door de Kustzeilers	11 t/m 13
--	-----------

Over Veiligheid Gesproken

MOB oefenen in je eigen jachthaven	14
------------------------------------	----

Mijn Favoriete

Deauville	18 t/m 21
-----------	-----------

Verslagen

Ontstaan en ontwikkeling van het Waddengebied	22, 23
Najaarstocht Delta naar Zierikzee	25
Nieuwe leden maken kennis met bestuur en commissies	25

Solozeilers reflecteren op hun leerproces en geven tips

26 t/m 28

Vaar jij mee?

The Tall Ships Races Harlingen zoekt jonge opstappers	29
---	----

Koersvast

Varen zit in het bloed van Frans Henderson	30, 31
--	--------

Racen om de wereld als een echte zeil-pro	32, 33
--	--------

Kort Nieuws	34
--------------------	----

Kopij voor Drietand 2022-2 uiterlijk 12 maart aanleveren bij redactie.drietand@kustzeilers.nl. Teksten uitsluitend aanleveren in Word en beeldmateriaal in jpg of PDF met minimale bestandsgrootte van 500 KB, beide als bijlage bij de e-mail.

Websitemateriaal sturen naar Rob Overduin, webmasters@kustzeilers.nl

Cover: foto Michiel Kool, voer in 2020 mee met de 'Clipper Round the World Race'
Cover achterzijde: foto Ruud Payens, aan boord van de *Phoenix*

Verre ligplaats aan de Vilaine in La Roche Bernard

De digitale versie van Alle Hens is inmiddels aan de gang. Er valt van alles te leren, nu of later, want alle webinars zijn ook op de website terug te kijken. We kijken inmiddels ook al reikhalzend uit naar onze verenigingstochten waar we elkaar weer kunnen ontmoeten. Dat kan natuurlijk ook al op de Algemene Vergadering en de aansluitende borrel. Een mooie gelegenheid om de plannen voor komend jaar uit te wisselen. We zijn daarbij gewend aan vrij vaarwater zonder veel belemmeringen, maar de energie- en milieutransitie brengt daar verandering in. De belangenbehartigingscommissie geeft in dit nummer een blik op wat er zoal speelt en hoe zij voor ons zeilersbelang opkomt.

Velen van ons zitten inmiddels, net als Trynke en Martijn, met een wat oude manchet van de saildrive. Dit jaar vervangen of toch nog maar weer een jaartje ermee doorvaren? Zij trokken de stoute schoenen aan en brachten zelf een nieuwe aan, om vervolgens maar een hele renovatie van de motor te plegen. Op pagina 3 lees je een verslag van al hun werkzaamheden, met veel foto's en praktische adviezen.

Ook veel tips zijn te vinden in het laatste deel van onze solozeilersserie. Bij de nieuwe ledenbijeenkomst bleek er al een aantal leden te zijn dat zich op een eerste solotocht voorbereidt. Zij kunnen mooi gebruik maken van de ervaring en adviezen van deze solovarende Kustzeilers.

Inmiddels heeft een behoorlijk aantal leden een ligplaats in het buitenland. Gedurende vijf jaar belichtte de redactie in de rubriek Verre Ligplaats deze buitenlandse havens. Linda zet ze nu allemaal op een rij.

Michiel heeft geen verre ligplaats, maar maakt een erg verre reis. Hij is bezig zijn droom waar te maken, namelijk deelnemen aan een oceaanwedstrijd, de Clipper Round the World Race. Hij laat ons meegenieten van zijn avontuur, dat hij vanwege covid tijdelijk moest onderbreken. De dynamische foto op de cover trekt ons zijn jaloersmakend verhaal in. Kunnen wij dan weer bij wegdromen...

Ineke Berkel

MARTIJN VAN POPPELEN EN TRYNKE PAPA

DE SAILDRIVE: ZELF DE MANCHET VERVANGEN EN ONDERHOUD DOEN

Tijdens een tocht naar de Azoren in 2018, inspecteerden we de saildrive-manchet regelmatig met een handig klein cameraatje van Ali. Dat deden we om onszelf gerust te stellen. Op onze Sentijn van 25 jaar oud was de manchete al 14 jaar niet vervangen. Officieel moest dat veel eerder, na 7 of 8 jaar. We hadden al eens geïnformeerd wat deze operatie zou moeten kosten, en je hoorde ook dat het zelf eigenlijk 'niet te doen' was. De kosten van rond de 1.200 euro maakten dat wij het een tijd uitstelden. Afgelopen winterseizoen, tijdens de lange lockdown, ging het er dan van komen.

TIP 1: Met een handig klein cameraatje van Ali kun je de saildrive-manchet regelmatig inspecteren

Goedkope motoronderdelen

Via een kennis kregen we de tip om eens te kijken voor diverse motoronderdelen bij 'parts for engines'. Veel wereldomzeilers bestellen daar hun

Het vervangen van de manchete is goed te doen, als je een beetje handig bent. We hebben alles eigenhandig gedaan. We grepen dit aan om meteen wat meer klussen aan de complete aandrijftrein te doen. Het vervangen van de manchete was vergeleken met die andere klussen eigenlijk vrij eenvoudig. Alles met elkaar is het wel een omvangrijke en tijdrovende klus geweest.

onderdelen. Vergeleken met de officiële Volvo Penta-onderdelen scheelt het enorm veel geld. Behalve de manchete - de set bestaat uit de manchete, de flap en wat o-ringen - bestelden we allerlei andere reserveonderdelen, die we deels op voorraad houden, en deels meteen hebben gemonteerd, zoals impellers, revisieset koelwaterpomp, brandstof- en oliefilters, nieuwe motorsteunen, diverse lagers en afdichtingen, anodes, V-riem, luchtfilter, koelwaterslangen. Sommige onderdelen, zoals de filters en slangen, zijn van Perkins en niet van Volvo Penta, dat maakt het stukken goedkoper. Twee weken na de bestelling kwam er een goed gevulde doos uit Engeland en konden we aan de slag.

Losmaken en uittillen saildrive

Wij hebben het geluk dat in de Sentijn de motor een ideale en goed bereikbare plek in het midden heeft; je kunt er omheen lopen. Het eiland met twee wasbakken kan je weghalen en dan kun je er aan alle kanten goed bij.

Bij de manchete zit een redelijk duidelijke handleiding hoe je de manchete moet vervangen. Ook op YouTube zijn diverse filmpjes te vinden hoe je dit kan doen. Als je na het kijken hiervan denkt van 'wat ingewikkeld', dan kan je het beter

TIP 2: Diverse motoronderdelen zijn goedkoper te bestellen via www.parts4engines.com

Saildrive voor opknaptbeurt

De oude manchete ziet er nog goed uit, maar de plaat ziet er niet zo tof uit

Speciaal gereedschap voor de lagers

Gebruik gereedschap voor montage lagers

Staatstuk na opknapbeurt

De mobiele bok handig bij tillen en verplaatsen motor

niet zelf doen. Eerst moet je de saildrive losmaken van de motor. Daarvoor is het nodig om de motor iets naar voren te schuiven. Het lastige daarbij is dat aan de saildrive de derde 'motorsteun' zit. Dus op het moment dat de motor los is van de saildrive kantelt deze op de motorsteun, wat je niet wilt. Met wat geklooi met houten blokken lukt het om de motor te stutten. Ondanks dat wij veel ruimte rondom de motor hebben is dit een enorm gedoe geweest. Ook de saildrive moet je zien te ondersteunen, omdat deze op nog slechts één steun staat. Het is dus wel handig om minimaal met z'n tweeën te zijn. Daarna kun je de saildrive er van bovenaf makkelijk uittillen. Wel eerst de schroef eraf halen. Olie aftappen gaat ook makkelijker als deze nog onder de boot hangt. Waar ik al voor vreesde: de olie was mayonaise geworden. Nu maar hopen dat de schade meevalt.

TIP 3: Zoek in het Engels op YouTube op je eigen saildrive-type hoe je de manchet moet vervangen

Thuis de boel demonteren

De saildrive heb ik mee naar huis genomen, omdat ik er nog meer onderhoud aan wilde doen. Overigens zag de manchet er nog best goed uit. De plaat eronder was wel wat aangedaan, er zat een beetje putcorrosie aan en resten van kit. De plaat hebben wij opgeknapt. Een

TIP 4: Maak van tevoren goede houten blokken of wiggen op maat om de motor te stutten, en probeer ze van tevoren uit

nieuwe plaat zou 1.000 euro kosten, dus was de keuze voor zelf opknappen snel gemaakt. Dit opknappen wilden wij doen om zeker te zijn dat alles weer goed afgedicht zou zijn.

Veel tijd is gaan zitten in het zoeken naar informatie. Zo heb ik op internet een workshop manual van de saildrive gevonden, deze was erg behulpzaam. Thuis heb ik op mijn gemak eerst de saildrive gedemonteerd. Eerst de bouten waarmee de keerkoppeling aan het staatstuk zit verbonden. Maar dan blijkt dat de delen niet direct loskomen, zoals in de manual, maar stevig aan elkaar zitten. Tsja wat nu? Beetje geweld gebruiken? Is de boel stiekem toch gekit? Voorzichtig maar wat kracht zetten. Maar helaas, hij komt niet los. Dan er maar een nachtje over slapen. Na een aantal pogingen komt hij ineens wel los.

Daarna de anode en het lagerhuis gedemonteerd. Ook het lagerhuis gaf het niet zo snel op. Hiervoor heb je een speciaal stuk gereedschap nodig. Met een draadstang, wat moeren en grote ringen heb ik zelf wat in elkaar gefabriekeert. Ook daar gingen meerdere pogingen overheen, samen met wat kruipolie voordat de

boel loskwam. Wat ook hielp was om het huis wat heen en weer te draaien. Toen de boel eenmaal los was, werd duidelijk wat de oorzaak was. Door een beetje corrosie van het aluminium - dit zet nogal uit - was het lagerhuis behoorlijk vast komen te zitten. Inspectie van de lagers van het schroefasje leerde dat in de lagerringen hele kleine streepjes corrosie zaten. Om het zekere voor het onzekere te nemen besloten om deze lagers meteen te vervangen, want je kunt het moeilijk inspecteren, laat staan vervangen. Ook de keerringen die in het lagerhuis zitten waren dringend aan vervanging toe. Op de kant was al geconstateerd dat de buitenste ring scheurtjes vertoonde. Dat verklaarde waarom er water bij de olie was gekomen.

Speciaal (de-)montage gereedschap

Het demonteren van de lagers was nog een hele klus. Hiervoor heb ik wat speciaal gereedschap gekocht en wat hulpmiddelen zelf gemaakt. Ook voor het demonteren van de seals heb ik wat speciale tools gemaakt. Het was wel erg handig dat ik in het bezit ben van een metaal draaibank. Na het demonteren kon ik beginnen

TIP 5: Olie aftappen gaat ook makkelijker als de saildrive nog onder de boot hangt

Motorblok krijgt nieuwe verlaag in spuitcabine

Met een nette motorfundatie onheil eerder zichtbaar

Houten blokken stutten de motor, de pennen steken in de saildrive en steunen op de houten blokken

met het opknappen van diverse delen, waaronder die dure plaat van 1000 euro. Zo was het lagerhuis licht gecorrodeerd daar waar de afdichtingsringen zitten. Met licht schuren kon dat weer netjes gemaakt worden. Verder had het staartstuk en wat andere onderdelen ook wat corrosie plekken. Deze heb ik laten glaspapier stralen. Daarna meteen begonnen met flink wat lagen Interprotect. Dan ziet het er meteen heel anders uit!

Wij wilden ook nog wat meer aan de motor doen, en kozen ervoor om deze neer te zetten op de plek waar normaal de eettafel staat. Om de motor een

TIP 6: Pleeg regelmatig onderhoud (of laat onderhoud doen) aan je saildrive; dit moet vaker dan het vervangen van de manchet

stuk te verplaatsen is van hout een mobiele bok gemaakt met daaraan twee draadeinden waaraan de hijsogen van de motor werden bevestigd. Met behulp van de draadeinden kon de motor genoeg gelift worden om er een stukje mee te rijden. Deze bok is multifunctioneel, want we hebben hem ook nog als spuitcabine gebruikt. Nadat de motor én de saildrive beide waren onderhouden en geschilderd kon de boel weer gemonteerd worden. Ook

de motorfundatie weer netjes geschilderd, zodat sneller eventueel onheil is te ontdekken. Bij de montage moet je met zijn tweeën zijn, en gebruik je de blokken om de motor en saildrive te ondersteunen. De pennen steken in

de saildrive en steunen op de houten blokken.

Ook hebben we de Gori propellor gedemonteerd, onderdeeljes vervangen, gepoetst, en weer als nieuw gemonteerd.

Na de schoonmaakbeurt glimt de Gori propellor weer als nieuw

De moraal van ons verhaal: een saildrive moet je echt regelmatig onderhouden.

Een saildrive is een veel complexer stukje techniek dan een schroefas. Dit is onze eerste boot met een saildrive, we hebben hem nu vijf jaar. Achteraf kunnen we zeggen dat we de anodes en seals eerder hadden moeten vervangen. De seals moet je om de vijf á zeven jaar vervangen. Wij peilen de saildrive regelmatig, en dat zag er steeds goed uit. Toch bleek nu bij aftappen dat het een emulsie was geworden, dit komt door een lekkende seal (afdichtingsring). Die emulsie zakt onderin en daar kom je met het kleine peilstokje niet bij. En ondanks dat de anode er nog goed uitzag was er wat putcorrosie opgetreden van het staartstuk.